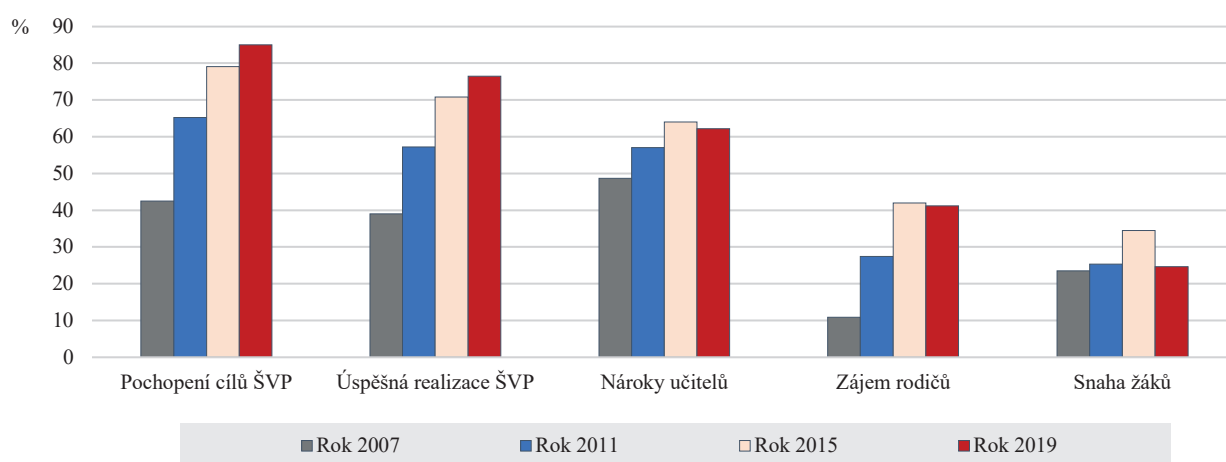

Čeští žáci ve školách, které kladou vysoký důraz na studijní úspěch, dosahují průměrně o 29 bodů lepšího výsledku v matematice ve srovnání se žáky ze škol kladoucích střední důraz. V případě přírodovědy činí tento rozdíl 25 bodů. Doplňme, že od roku 2015 došlo v České republice k mírnému nárůstu důrazu na studijní úspěch, nicméně tento rozdíl v řádu několik procentních bodů není statisticky významný.

Sada položek mapujících důraz na studijní úspěch byla zadána také učitelům žáků 4. ročníků. Při pohledu na odpovědi českých učitelů a jejich vývoj v čase se ukazuje, že míra pochopení cílů ŠVP učiteli od roku 2007 konstantně narůstá a stejně tak roste míra úspěšnosti při realizaci ŠVP (v roce 2019 činil podíl žáků, jejichž učitelé hodnotí míru pochopení cílů ŠVP jako velmi vysokou či vysokou, 85 % a podíl žáků, jejichž učitelé takto hodnotí úspěšnost při realizaci ŠVP, 77 %). Míra nároků učitelů na výsledky žáků se od roku 2015 nezměnila a stejně tak je tomu v oblasti míry zájmu rodičů na dobrých výsledcích žáků. Učitelé dále posuzovali snahu žáků ve škole dobře prospívat. Je překvapivé, že pouhá čtvrtina žáků (25 %) je svými učiteli charakterizována velmi vysokou či vysokou snahou ve škole prospívat. Jak je patrné z obrázku 5.5, tento podíl klesl v posledních čtyřech letech o 10 procentních bodů.

OBRÁZEK 5.5 | Hodnocení dílčích aspektů důrazu školy na studijní úspěch dle českých učitelů

(TIMSS 2019 – 4. ročník)

Podíl žáků ve školách s vysokou nebo velmi vysokou úrovní aspektu.

Bezpečné prostředí

Při mapování podmínek výuky se šetření TIMSS soustředí mimo jiné na otázky kázně a bezpečnosti ve školách. Ředitelé odpovídali na sadu otázek zaměřených na vybrané negativní jevy, např. podvádění, vandalismus, neomluvené absence či pozdní příchody.¹³ U každé položky měli určit její závažnost na škále *není to problém, menší problém, středně velký problém, vážný problém*. Na základě odpovědí ředitelů byl vytvořen index **kázeň a bezpečnost**, na jehož základě lze rozdělit závažnost negativních jevů ve školách do tří skupin:

- téměř žádný problém,
- malý problém,
- částečně vážný problém.

Česká republika patří k zemím s relativně nízkou mírou výskytu kázeňských problémů. Více než dvě třetiny žáků (71 %) navštěvují školy, kde ředitel neshledává z hlediska kázně a bezpečnosti téměř žádný problém, a pouhá 3 % žáků se pak nacházejí ve školách s částečně vážnými problémy. Mezi země, kde nenajdeme žádné žáky ve školách s částečně vážnými problémy, patří Dánsko, Nizozemsko, Anglie a Litva.

Nejvyšší zastoupení českých žáků ve školách, kde kázeň a bezpečnost nepředstavují téměř žádný problém, bylo zjištěno v malých obcích do 3000 obyvatel (87 %) a také v malých školách s maximálně 300 žáky (85 %). V případě středních a větších měst se necelých 40 % žáků nachází ve školách s malými či částečně vážnými problémy.

¹³ Konkrétně se jednalo o těchto deset položek: Pozdní příchody na vyučování; neomluvené absence; vyrušování ve třídě; podvádění; vulgární vyjadřování a nadávky; vandalismus; krádeže; zastrašování nebo slovní napadání mezi žáky; fyzické násilí mezi žáky; zastrašování nebo slovní napadání učitelů nebo jiných zaměstnanců školy.